

DNR: 5.1.1-2016.1561

DATUM: 2017-01-03

ERT DATUM: ANGE ERT DATUM

ER REFERENS: ANGE ER REFERENS

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
10333 Stockholm

Yttrande över En flexiblare ämneslärarutbildning - promemoria

Riksrevisionen har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian En flexiblare ämneslärarutbildning. Promemorian innehåller ett antal förslag på justeringar av ämneslärarutbildningen. Förslagen syftar till att göra utbildningen mer flexibel, för att i sin tur öka dess attraktivitet. Riksrevisionen bedömer att promemorians förslag i stora delar är väl underbyggda med rimliga resonemang. Riksrevisionen vill dock lämna följande synpunkter.

En utgångspunkt för promemorians förslag om ett större ämnesdjup förefaller vara ”Mer omfattande och djupare studier i ett ämne är också viktigt för utbildningens status och därmed dess attraktivitet.” (s 4) Påståendet underbyggs dock inte. De beskrivningar som görs av de betydande skillnaderna i utveckling av söktrycket mellan inriktningen mot grundskolans årskurs 7-9 respektive gymnasieskolan – under en period med oförändrade ämnesdjup i båda inriktningarna – antyder snarare att andra faktorer än förändringar i ämnesdjup styr ämneslärarutbildningens attraktivitet.

Om man bortser från resonemanget ovan och i stället i linje med promemorian utgår från att (ett ökat) ämnesdjup är en viktig aspekt för ämneslärarutbildningens attraktivitet bedömer Riksrevisionen att promemorians genomgående likställande av ämnesdjup med antal högskolepoäng sker alltför oreflekterat. Befintlig evidens (se tex Sonnerby 2012¹) ger vid handen att studenter på lärarutbildningen i liten utsträckning ser sina studier som heltidsstudier. Ett större ämnesdjup bör därför kunna vara möjligt att uppnå inom ramen för ett oförändrat antal högskolepoäng. Alternativa åtgärder som syftar till större ämnesdjup inom befintlig poängstruktur, såsom insatser för att främja fler lärarledda

¹ Sonnerby, P (2012), ”Lärda för livet? En ESO-rapport om effektivitet i svensk högskoleutbildning”, ESO-rapport 2012:7, Finansdepartementet.

timmar och mindre undervisningsgrupper, diskuteras dock inte alls i promemorian, trots att sådana insatser ur ett attraktionsperspektiv sannolikt är mer tilltalande för presumtiva studenter än den föreslagna insatsen. Ur ett livsinkomstperspektiv är det vidare väsentligt för studenten att studietiden inte blir längre än nödvändigt, eftersom utbildningspremien på utbildningen typiskt sett är relativt låg.

Riksrevisionen bedömer att promemorian glider i bedömningen av huruvida ett närmande av ämneslärarutbildningens inriktning på arbete i grundskolans årskurs 7-9 respektive gymnasieskolan är eftersträvansvärt eller inte. Exempelvis sägs på s 34 "Det framgår dock som angeläget att stärka identiteten hos inriktningen mot arbete i grundskolans årskurs 7-9", medan det på s 39 snarare tycks ses som en fördel med en mer sammanhållen utbildning: "Genom att det skapas större möjlighet (*avseende inriktningen mot grundskolans årskurs 7-9, Riksrevisionens anm*) till en sammanhållen utbildning med inriktningen mot arbete i gymnasieskolan, ökar också lärosätenas möjlighet att anordna utbildning i ämnen som få studenter vill läsa.". Riksrevisionen bedömer, i likhet med Riksrevisionens remissvar på den tidigare versionen av promemorian, att en ökad möjlighet till samläsning kan minska risken för inställda utbildningar och därför är eftersträvansvärt.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef för Effektivitetsrevisionen Robert Boije. Enhetschef Camilo von Greiff har varit föredragande och medverkat i den slutliga handläggningen.

Robert Boije

Camilo von Greiff